

HIND 5 SENTI

Armastus oma kodumaa ja rahva vastu on suur loov jõud.

Õpilasteleht

Posti jooksev arve nr. 2188.

Toimetuse ja talituse: Ülikooli tän. nr. 21, Tartu.
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooli“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasteleht“, Tartu, — Postkast 8. Talituse tel. Tartu 80.

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti | 3 kuud . 50 senti
2 „ . . . 40 „ | 6 „ . 1 kr.,
aastakäik Kr. 1,50

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees 10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru laiusest.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-ni.

NR. 21. REEDE, 24. VEEBRUAR 1933 I AASTAK.

Tervitussoovid noortele Vabariigi XV aastapäeval.

„Õpilastelehele“ kirjutanud haridus-sotsiaalminister HUGO KUKKE.

24. veebruaril 1933 Eesti rahvas pühitseb 15. aasta möödumist oma riikliku iseseisvuse algusest. See on suuremaks rahvuspühaks igale Eesti kodanikule, nii vanale kui noorele.

Eesti demokraatlik vabariik loodi ja püsib meie rahva ühisel tahtel, mis avaldunud meie rahva suures armastuses oma kodumaa vastu, vanemate armastuses oma laste vastu ja hoolitsemises noorsoo eest, raugematus kodumaa ehitamise töös kul-

temast võrsuks tubli inimene, kes ise suudab seista enese eest, kellele kallid oma kodu ja rahvas, tema minevik, olevik ja tulevik, ja kes isa-isade julguse, teovõime ja kohusetruudusega astub tegelikku ellu, et ise rajada oma elu ja oma paremat võimist mööda teenida ka kodumaad, oma rahvast ja ligimesi. Seisku noortel kustumatuna meeles, et nii nagu omad vanemad on kõige kallimad ja teevad oma lapse häaks kõik, nii ka oma kodu, oma kodumaa ja oma riik on kindlasti parem ja hoolitsevam, kui ükski võõras võim.

Kallid koolinoored! Kasvagu teie hinges sügav armastus oma kodumaa vastu ja püsigu teil vankumatult teadmine, et vabas Eesti riigis leidub hääd mitte vähem kui mujal. Õppides koolis ja kodus, teotsedes koolieas ilusate ülesannete juures noorte kotkastena, skautidena, gaididena, kodutütardena ja mitmesugustes ühingutes ning ringides — nii mööduvad teie kõige ilusamad aastad. Teie kasvate oma rahva keskel, oma vanemate ja õpetajate hellal hoolitsusel täisealisteks ja suudate omas elus paljugi korda saata, kui tahate. Ja teie tahate seda! See on teie ühine soov. Olge kõiges oma töös ning ettevõtmises ausad, ustavad ja kohusetruud, püüdes ikka parema poole.

Teadke siis täna, meie rahva suurel rõõmupäeval, et õpetajad ja kasvatajad on teie kõige paremad sõbrad, kes rõõmustavad ühes teiega, aga ka muretsevad teie pärast ja püüavad teile anda seda, mida teie vajate kõige rohkem igapäevases elus — vaimu- ja südameharidust, teadmisi ja oskusi, aga ka armastust oma kodumaa, rahva ja riigi vastu.

Õelge oma isale-emale ja õdedele-vendadele kodus, et olete uhked oma vanemate ja rahva üle, kes nii suuri asju korda saanud. Et tahate ka ise suureks saades kindla käega juhtida oma elu, nagu seda tegid vanemad. Tahate ka oma paremat võimist mööda töötada kalli kodumaa, oma rahva ja ligimeste kasuks. Tahate kalliks pidada

ja kaitsta Eesti riiki. Tahate suure au sees võimsalt kõrgel hoida meie sinine-must-valget riigilippu, mis viis meie vennad Vabadussõjas kustumata kangelastegudele. Tahate suureks

saades töötada ja edasi ehitada elu, kus valitseb vabadus ja õiglus ja kus on leiba ning päikest kõigile.

Kõik Eesti vanad ja noored ütlevad täna oma südames:

„Su üle Jumal valvaku, mu kallis isamaa...“

Hugo Kukke.

Hariduse- ja sotsiaalminister.

ADELIN TANNBAUMI lühiajalised

keedukursused

algavad 26. veebruaril s. a. kell 18. Säälsamas saadaval ka kodused lõunad. Suurturg 15. Kõnetunnid kl. 12—13 ja 16—18.

tuuriliselt ja majanduslikult. See murdmatu tahe tuli kõige hiilgavamalt esile Vabadussõjas, millest võttis osa ka väga palju noorsugu ja õpilasi.

Noorsugu kasvab nüüd vabas iseseisvas riigis, täisperemeheks oma kodumaa ja iseenese saatuse üle. Seisku noortel kustumatuna meeles, et armastus oma kodumaa ja rahva vastu on suur loov jõud. Õpetus ja kasvatus, mida antakse noortele koolides ja kodus, kõneleb vanemate ja õppejõudude suurest armastusest meie noorsoo vastu, kell päralt on ju homne päev. See on virgutanud vanemaid ennast-salgavale tööle, oma jõu, tervise ja isegi elu ohvrikstoomisele. Olgu igal noorel silma ees pilt last ja emast, kes oma last kasvatab ja kooli saates ei ole pannud paljukuks lõpmata muret, hoolt ja vaeva, mida see nõuab, ja ke. oma salajamas südames loodavad, et laps mitte ei kasvaks võõraks oma kodule ja vanemaile, ei lähöks kaduma oma kodumaale ja rahvale, vaid et

E.V. AASTAPÄEVAKS H. TONNOV

Kas te tunnete kõik seda lapikest maad, seda täpikest riikide peres? Tema lahti ja järvi, mõnd tillukest saart, mida vaevu-vaevu näitab meil kaart, seda veetilka määratus meres?

Kas tuttav on teile ta viljatu pind, tema põllud, metsad ja nurmed? Tema higiga joodetud kivine rind, tema verega makstud lunastushind, aastasadade valusad vermed?

Kas kõigile teada see muinasjutt — tõde suur muinasjuttude peres — kui maal sellel kostusid halinad, nutt, võitlusväljale suur oli lastegi rutt, maa punerdas vendade veres?

Ja südames ainus on kõigil ihk, ja huulil vaid palve valus, et kätte saaks võidetud mägede lipp, et maal sellel lehviks eesti lipp, koidaks vabadus linnas ja talus?

See maa oled sina, mu kodumaa, need sinu on väljade nõlvad, minu tuhast ja varemeist tõusnud maa, mida iial ei keegi valluta saa. Me seisame sinu eest valvel.

Sinu kivisest pinnast on imetud ramm, julgus, tahe ja vabaduspüüe. Nii sirgund on suureks kui tormides tamm. On julge ja kindel me mehine samm. Huulil kõigil meil vabadushüüe.

ÄRAANDJA.

EDUARD MÄNNIK.

Kogu klassis polnud Paul Vaasil sõpru.

Ta oli seitsmeteistkümne aastane, nurgeliste õlgade, suure põetud pää ning hallide silmadega. Mõned arvasid ta olevat koguni tigea ning salaliku, sest ta rääkis vähe, hoides alata huuli veidralt mossis. Ta isa oli kingsepp, joomar ja riidleja, keda tunti kogu kvartallis. Nad elasid väikeses armetus majakeses õue tagasopis kuuride lähedal. Paulil oli veel kaks õde ning vanem vend. Meie ei teadnud neist palju, kuid mõnikord nägime ta vanemat venda isa seltsis purjus kaaberdamas mööda tänavat. Nähes meid, hakkas ta alati irvitama ja lausus veidra käriseva häälega.

„Ah-haa, tindinad! Noh, küllap ma homme käsin oma vennal teile ribikontide vahele anda.“

See sundis meid otseku vihkama Pauli ja ta venda.

Peaaegu kolm aastat oli Paul Vaas olnud meie koolis, ent meile oli ta ikkagi pisut võõras ja erandlik. Ta oli meist koguni veidi vanem ja võib-olla isegi tugevam. Ent ta ei katsunud kunagi kellegagi jõudu ja viimaks arvasime ta olevat koguni argpüks.

Vist juba kolme aasta eest kandis ta oma veidrat sõduribluisist ümbertehtud kuube, mis oli nüüd kulunud ja paigatud. Ta püksid olid alati vanad ja saapad katkised, kuna mõnikord arvasime peegelduvat ka ta silmist nälg. Ent siiski lõpetas ta meiega üheskoos klassi järgi, kuigi tal puudusid peaaegu kõik õpperaamatud. Ning ta mustadest sõrmedest ja ära lõigatud põialdest aiasime — Paul aitas kodus isa ja venda vanade kottade parandamisel.

Meile kõigile oli too kooliaasta äärmiselt pinev ja seiklusrikas. Sageli istusime võbises külmast klassis ning kuulatasime kahurite müra, mis kliristas aknaraames lahtisi klaase. Kahe nädala eest olid vallutanud meie väed linna ja tõrjusid punaste jõugud piiriraja poole. Kogu kool elas selles uudishimus ja ärevuses. Iga lähenev või kaugenev kahurite müra jutustas meile lahingute käigust ning võitlusest, mida peeti mõnekümne kilomeetri kaugusel. Sageli ei teadnudki meie koolist lahkudes, kas homme algabki õppetöö või peame pugema peitu langevate pommide eest kivikeldreisse ning peidikuisse.

Kuid siis kaugenes päev-päevalt kahurite müra ning viimaks mattis paljude kilomeetrite vahemaa selle täiesti oma hõlma. Ent see kõik oli otseku meile kasuks. Sageli uitasime kogu päeva jaamas või sadamas, sõitsime saanidega, magasime klassis pinkide all ja keegi ei küsinud meie järgi. Mõned palusid isegi igavamate tundide

ajal välja ja kadusid. Keegi ei küsinud nende järgi ja kedagi ei karistatud suuremgi „numbri“ eest, sest ärevad päevad sumbutasid kõik. Vanemad klassid olid peaaegu suletud; neis õppisid veel ainult mõningad üksikud, kes polnud astunud vabatahtlikena sõjaväkke.

Siis tulid vahel kooli külla endised õpilased-sõdurid, kõlitasid kannuseid ja mõõku, suitsetasid kõik klassid suitsu täis ning naersid kui mõni keelis neid direktori kartusel. Mõni paugutas aknast revolvrast varesid ja ähvardas granaadiga õhku lasta kõik tindipotid ning aabitsad.

Ja ühel neil ärevail päevil, mil juhtus palju igasuguseid uudiseid, teatas keegi — Pauli vanem vend olla põgenenud ära väerindelt. Seda kõneles väike Maasik, kes elas samal tänaval. Patrullid ning sõdurid olid piiranud ja valvanud kogu õhtu Pauli maja; olla otsitud, tuhnutud ja puistatud otseku oleks põgeneja olnud väiksem kotinõelast. Isegi sängikotid ja sahtlid otsitud läbi.

Sel päeval oli Paul veidi kahvatu ja ta huuled mossisid veel rohkem ette poole. Aga äkki astus väike Maasik ta ette ning ütles:

„Paul, su vend on äraandja!“
Kõik ootasid hinge kinni hoides. Pauli rusik tõusis, suur, veidi must ja pigine rusik, mis näis otseku löögipomm. Ent ta langes jälle lauale ja pigistas ühe sulepää sodiks.

„Ih-hii!“ naersid poisid.
Paul pöördus ümber, tõmbas õlad veidralt kokku ning eemaldus.

„Ta on arg!“ ütles keegi.
Ja kuigi meie seas polnud temal sõpru, polnud tal seni ka vihavaenlasi. Ent nüüd tundisime peaaegu korruga mingit veidrat himu talle kallale karata ning anda hää nahatäis. Meie ei teadnud, millest see põhjendamata tahe tekkis, kuid äkki ei sallinud meist enam keegi Pauli.

Igal vahetunnil pommitati teda tindsisse kastetud paberitükkidega ja vahel lendas ta poole ka mõni leivakoorik või kodust kaasatoodud kartul. Kogu minnes ootasime teda igakord väraval ja igäiks meist oleks sööstnud talle kallale, kui ta oleks lausunud ainsa halva sõna. Ent ta nagu ei vaadatudki meile ja möödus, kuigi nägime näoilmeist seda pinget, mis kees temas. Pika vantsiva sammuga sörkis ta kodu poole, kuna meie lumekuulid vihisesid ta ümber. Ja see sündis kõik sellepärast, et ta vend oli alatu väejooksik.

Ühel päeval tuli Paul kooli kahvatuna ja nutetud silmadega. Ta istus raskelt oma pinki ning toetas pää kätte vahele. Kogu päev näis ta otseku elutu. Ta suured käed olid puhtaks pestud ja värisesid pisut; nüüd värises ta mossis huulte ümber

otseku nutuvine ja vahel sulges ta äkki silmad ning tahtis nagu karjatada.

„Mis sul on, Paul?“ küsisid mõned kaastundlikult.

Ent ta ei vastanud.
Alles teisel päeval tõi väike Maasik lahenduse:

„Ta vend on põgenemisel maha lastud!“

„Ta oli ju jooksik,“ ütles keegi kõvasti.

Paul kargas pingilt üles ning jooksis ülestõstetud rusikaga ütleja juurde. Ainsa tõukega lendas see põrandale. Paul seisis leegitsevate silmadega meie ees ja lausus:

„Ütelge mida tahate, aga ta oli minu vend!“

Ta pöördus ning rahunes pikkamisi.

Kuid siis ununes Paul ja ta vend ühe huvitavama sündmuse ees. Meie klass hakkas „mässama.“ See juhtus väikese kõhetu ja pisut närvitseva saksa-keele õpetaja proua Sthali pärast. Ta lõi ärrituse hoos Kibbari poisile joonlauaga silma.

Kibbari poiss oli lurjus, seda teadis kogu klass. Ta oli ise koguni süüdi, sest näitas proua Sthalile keelt ja see viibutas ärritatult joonlaua tema poole. Kuid õnnetuseks sattus joonlaua ots silma ning Kibbari poiss pistis kogu kõrist möirgama:

„Appi, appi, lõi silma pääst välja!“

Kõige enam oli selles loos ehmunud väike proua Sthal. Ta lõi omad kõhnad käed kokku ja karjatas:

„Mu jumal, kas tapsin ma ta?“
Seda kuuldes heitis Kibbari poiss seliti maha ega liigutanud oimugi.

„Th-ooge s-stink piiritust!“ kiljatas väike proua.

Kuid Kibbari poisil polnud viga midagi, ainult silm punetas veidi. Ent siiski oli sellest küllalt „mässuks.“ Sellal oli „mässamine“ igas koolis moes; iga klass, iga kool ja iga õpilane pidi vähemalt kord semestris „mässama.“ See oli sõdade ja revolutsiooni õhkkond, mis imbutas kõik õpilased läbi vastuhakkava ning distsiplineerimata vaimuga.

Ja kui nüüd proua Sthal teisel päeval jälle klassi tuli, läks järsku äge jalgade trampimine ja vile lahti. Lendasid paberi-

tükid ja lendas ka kriidine tahvililapp, mis tegi väikese proua üleni valgeks.

„Palun, v-haikige!“ piuksus proua Sthal hirmunult.

Jälle vile ja trampimine.
Siis ajas proua Sthal nagu väepäälük kriitilisel momendil end sirgeks ja ütles:

„Mida s-hee tähendab? K-has tahate, et p-hean kutsuma direktori?“

Kuid siis tõusid kõik püsti ning väljusid klassist. Ainult Paul Vaas jäi istuma, ent nähes end üksi, tõusis viimaks ka tema ja tuli meile järgi.

„See oli sinust ilus!“ kiitis teda väike Maasik.

Ent Paul tegi põlastava grimassi ja ütles:

„Peab lollidega ühes uluma.“

See haavas meid.
Siis tuli direktor.

„Milles asi seisab?“ küsis ta diplomaatiliselt, sest tolaljal katsus direktorgi võimalikult vähe oma võimu näidata.

„Meie ei taha proua Sthali!“ karjusime kõik, „ta lõi Kibbaril silma puruks.“

Direktor teadis kogu lugu. Proua Sthal oli juba eile teatanud oma ärritatud olekust tingitud õnnetusest ja põhjust, miks ta võrukaela poole joonlauaga viibutanud.

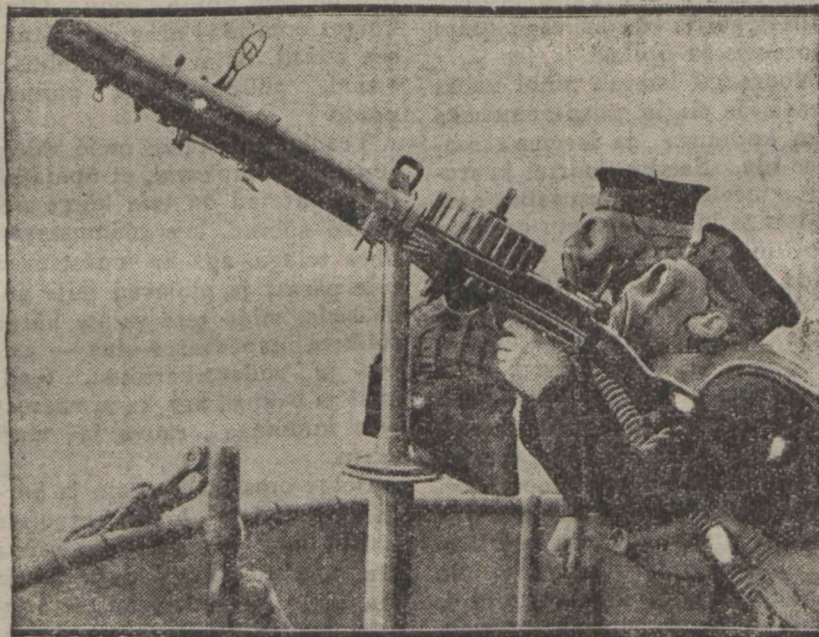
„Meie lähme koju ega tule enne kooli kui proua Sthal on kõrvaldatud,“ karjusid mõned ägedamad.

Kuid seekord pigistati meid kokku.

Pidime andma alla, sest direktor käskis meid minna klassi ja pidas noomituse. Meie vastuvaidlustele lausus ta kategooriliselt:

„Kas jääte klassi, või kutsute homme vanemad kooli?“

See mõjus. Olime löödud. Kuid meid ootas ees veel suurem löök. Oli selge, et kogu lugu oli lihtsalt „mäss“, mõningate poiste õhutus ja nüüd nõudis direktor pääsüüdlasi välja. Kuid keegi ei otsustanudki neid reeta. Siis loeti meile karistuse ette. Seni kuni polnud selgitatud süüdlased, ei tohtinud meie minna vahetundidel õue. Raamatukogust keeldi raamatute laenutamine ja kogu klass kaotas ülespidamises ühe numbr. Lisaks pidime veel pühapäeviti kogu tund seisma õpetaja toas.

Tulevikusõja pale.

Ülesvõte briti laevastiku kevadmanöövrest hispaania vetes: madrused liinilaeval „Baliante“ kuulipildujatega õhukaitse teenistuses. Kaitseks gaasipommide vastu kantakse gaasimaske.

Kui oma kuningas kutsub.

Oli kauge sõjaaeg. Lõunast surus vaenlane päale. Taheva, Läänemetsa, ja Koiküla olid langenud. Meie vanem taganes Karula sihis ja otsis pääsu metsade varjus. Peagi oli vaenlane kannul. Koiküla piiril tuli liüa kõva lahing. Sääal on üks-teise läheduses mitu järve ja nende vahelisel maapinnal, metsa varjus tehti tapatööd. Libedal kaldalt pilluti vööraid mehi järve sügavusse, puu taga katsuti neid surmata sõjakirvega. Mets kohkus sõjakärast. Linnud lendasid kus seda ja teist. Vanem juhtis isiklikult lahingut. Valju häälega andis ta käsk ja manitses mehi. Sõjaliin murti aga siiski läbi.

Meie vägi taganes viimase järve lähedusse — see oli, Härgjärv. Vanem andis käsu kiires korras ära viia neli pütti kulda. Ükski meestest ei söandanud kullaga teele asuda, sest tuli sõita läbi järve. Metsateed ja teeraad olid kõik kinni. Siis küsis vanem: „Kes on mu meestest kõige julgem, see läheb ja päästab varanduse vaenlaste käest.“

Seepäale astus vanema ette Aheru Mehka, üks sõjameestest, võttis kübara pääst ja ütles: „Kuninga ja vanemba käsk um mulle kõrge ja püha.“

Kuus paari härgi rakendati vankri ette. Kullapütid kaeti puukotega, nii et vaenlase silm ei võinud eemalt näha, mis vankrisse oli peidetud.

Mehka oli kange mees. Sõjakirve pistis vöö vahele ja kihutas härgadega järve. Kui ta jõudis keset järve, olid vaenlased juba otsaga järve põhjapoolsel kaldal ja karjusid säält

kõva häälega järve poole: „Mehka, Mehka, tule siia. Ootame sind, oleme sinu sõbrad.“

Nad tahtsid meest petta ja uskusid, et ega ta lainetaval ja kohiseval järvel ei taipa, kes teda kutsub. Vesi kees nagu katlas, kui härjad kiskusid ujudes rasket koormat läbi järve. Mehka istus härja turjal ja juhtis loomi õiget sihti. Ta sai kohe aru, et vaenlased teda hüüavad, et ei ole enam pääsu. Tee on kinni.

Võttis vöölt kirve, lõi härgadele sarvede vahele. Surmas nad kõik ja vastas siis mehise häälega kutsujatele: „Ma tulõn, kui uma kuningas kutsub.“ Seepäale vajus ta ühes suure varandusega järve põhja. Ja jäi sinna sügavusse ootama oma kuningat kutset.

Meie vägi kaotas lahingu. Vanem langes ühes juhtidega vang. Mehed pilluti laiali ja tehti orjadeks.

Võitjad katsusid järve põhjast kulda kätte saada. Otsisid järve põhja risti ja põigiti läbi. Varandust nad ei leidnud.

Ühe ainsa inimese silmale näitas end siiski põhjavajunud rikkus. See inimene, kes nägi kullapütte järve sügavuses, oli Mehka mõrvoja. Ta oli vahva tüdruk. Käis lahingu seljataga, kandis meestele toitu ja moonajärele. Oli parajasti sellel hetkel eemal sõjaliini taga, kui Mehka järve sõitis. Kuulda saades, et tema peigmees oli kuningat kulda läinud viima, oli ta joosnud väeliinist läbi otse järve ääre ja oli oma silmiga näinud, kuidas ta peigmees ühes loomadega hukkus. Tahtnud järve joosta, aga mehed püüdnud ta kinni ja viinud sa-

laja koju, et vaenlased teda ei peaks leidma.

Tüdruk oli siis hakanud üksinda vargsi käima järve ääre. Teinud endale paarist lauast ja palgitükist parve ning sõudnud sellõega järve pinnal ja otsinud kaotatud vara. Ühel varasel hommikul oli ta keset järve peatunud ja näinud selgesti all põhjas kullapütte. Üks tugev käsi oli neid raskeid asju ülespoole kergitanud, just kui tahtnud tüdrukule näidata, et vaata, siin on Eesti kuninga kuld. See oli peigmehe käsi muidugi. Tütarlaps oli rõõmus ja rääkis kodus emale, mis ta näinud hommiku vara järve pinnal. Ta oli rääkinud ka teistele. Sellest oli kahju: Jutt hakkas rändama ringi ja jõudis otsaga vaenlaste kõrvu. Need püüdsid tüdruku kerge vaevaga kinni ja viisid lossi. Seal hakkati usutlema ja järele pärima, kus on kuld ja kuidas võib vara kätte saada. Meelitati ja ähvardati, ning viidi tütarlaps järve ääre, kus ta pidi kätte juhatare vanema varanduse.

Keset järve ütleski tüdruk: „Juba ma näen, näen kullapütte. Aga vahid on juures. Sada vahti. Veel rohkem, mõni tuhat meest sõjakirved käes valvavad varandust. Ma näen oma peigmeest, tema juhib neid. Nad tõusevad kõrgemale veepinnale.“

Vesi hakkaski seepäale kohe lainetama. Vöörad mehed kohkusid ja ruttasid kalda poole. Järv läks järjest vihasemaks. Mehed sõudsid mis hirmus. Aga neil käed justkui surid ära, ei jaksanud sammugi lootikut edasi lükata. Tüdruk tõusis püsti ja hüüdis valju hääle-

ga meestele näkku: „Küll Mehka tasub igähele kätte, kes katsub kätt välja sirutada Eesti kuninga vara järele. Mina olen tema naine. Neitsi hüppas vette ja lõi jalaga lootsiku ümber. Kullaotsijad hukkusid ühes vahva tüdrukuga. Inimesed teavad jutustada, et tormise ilmaga olevat mõnikord selgesti kuulda järve poolt kahehäälelist hüüdu. Mehe ja naise hääled kutsuvat, just kui paludes inimesi lähemale.“

Aheru Mehka ja ta vees kositud naine hoiavad kuninga varandust ja ajavad kahekesi juttu järve põhjas.

Jaan Lattik.

KUMBLUSSEEP

A.FREDERIKING, TARTUS

MOODSAD

Meis mässas otse viha. Kuid siiski otsustasime pääsüüdlasi salata ning tõstsime selle kinnituseks käed üles. Ainult Paul Vaas ei teinud seda.

„Tõsta käsi!“ karjus talle väike Maasik.

Kuid Paul ei tõstnud. Ta võttis oma raamatud ja lahkus enne teisi, kuna meie jäime veel nõu pidama.

Ent teisel päeval olid direktoril süüdlased teada.

Ootasime kõik Vaasi tulekut ja kui ta põetud pää paistis ukse vahelt, hõikasime kooris:

„Äraandja!“

Ta seisatus äkki.

„Äraandja!“

Nüüd läks ta näost punaseks ja vaatas meie otsa. Ta silmad otsekuu värisid pisut. Siis istus oma kohale pinki.

„Üks... kaks... kolm... äraandja!“ kisasid poisid.

Ta surus käed kõrvade ette ning ei tahtnud kuulda meie kisa. Kuid siis kargas väike Maasik ta ette ja piuksus:

„Sa oled samasugune äraandja nagu su vendki.“

Äkki kargas Paul püsti. Ta rahmas suure rusikaga Maasika poole, kuid see põgenes eest.

Kõik poisid naersid kooris. Nüüd oli Paul vihane ja äge. Ta seisis harkjalu, käed rusikais ja põrnitses meie otsa.

„Kas tahad kallale joosta?“ itsitati talle.

„Tule, küllap kolgime su läbi!“

Ta nägi meie ülevõimu ja rahunes pikkamisi. Kuid temas oli otsekuu midagi purunenud. Ta ei kuulnud enam tähelepanelikult tundi ega osanud vastata õpetaja küsimustele. Ta oli segane ja hajameelne, ent vaheti läikis ta silmis nagu leekiv sädemek.

Teisel päeval ei tulnud ta enam kooli.

„Ta ei julge näidata oma nägu,“ arvas väike Maasik.

Möödus kogu nädal, kuid Pauli ei tulnud ikkagi kooli. Keegi ei teadnud, kuhu ta oli kadunud. Klassijuhataja saatis ühe poisi koju Pauli üle järele pärima. Selle ülesande sai Maasik. Ta koputas madalale toaksele, ja kellegi jäme hääled röögatas: „Sisse!“

Maasik tõukas ust ja ta langes peaaegu ehmunult pimedasse ruumi. Alles tüki aja pärast suutis ta näha väikeses hä-

maras ruumis töölauda ning inimesi.

„Kas Pauli pole kodus?“ küsis ta.

Isa kloppis laua juures saapaid ja mõnises midagi. Ta oli jälle purjus ning vihane, sest nüüd oli putkanud minema ta abilise — Paul. Alles ema käest sai Maasik teada, et Paul oli astunud vabatahtlikuna soomusrongile ning juba paari päeva eest sõitnud väerindele.

Nõnda sai see lugu ka koolis teatavaks.

„Ta polnud siiski arg,“ ütles nüüd väike Maasik.

Ja teisedki tundsid oma südames pisut ülekohtu koormat. Kuid nad rahunesid siiski mõtte juures, et Paul oli neid reetnud direktorile.

Möödusid mitmed kuud.

Meie väed sundisid vaenlase taganema. Ja kooliski muutus kogu elu. Nüüd ei külmetatud enam kütmata ruumes ja „mässamisele“ polnud mõeldagi. Iga väiksemgi eksimus tõi karistuse. Kõigi ümber tõmmati distsipliini raudne rõngas ja ainult vahetundidel jutustati veel vanast hääst ajast, mil võis pingi all magada, „mässata“

ning tundide ajal väljas sadamas hulkuda.

Kuid ühel päeval vastu kevadet toodi kooli saali puusärgk. Seda kandsid sõdurid ja ta oli kaetud üleni kuuseokstega. Kogu kool kogus saali vaiksele leinapalvele esimese langenu puusärgi ümber. Ja see oli Paul Vaas. Ta oli saanud ühes ägedas lahingus raskelt haavata. Veel viimase jõuga oli ta aidanud üht niisama rasket haavatut roomata neli kilomeetrit eemale ambulantsi, kuid sääli ei suudetud enam abi anda.

Ja siis sääli vaikselt leinategistusel tunnistas Kibbali-poiss üles oma süü. Ta oli katsunud pehmedada oma karistust ning reetnud tookord süüdlased.

Kõik lahkusid pisut rusutud meeolus. Meid piinas südame-tunnistus ja kahetsus; tundisime, et olime süüdi Pauli surmas. Meie olime kihutanud teda näitama enese julgust ning tõendamata, et ta polnud niisugune armpüks ja jooksik nagu vanem vend. Ja see pisike piinav südame-tunnistus pigistas igakord meid, kui nägime aktusesaali marmortahvil Pauli nime ja selle all suuri kuldtahti:

Õiguse ja kodumaa eest.

Noorte Looming

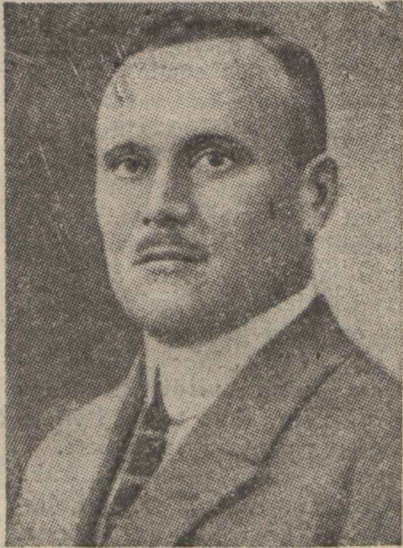
Sini-must-valge.

Kiiesti möödub aeg. Juba 15 aastat oleme olnud iseseisvad, 15 aastat võinud oma äranägemise järgi elada. Meie noored ei mäleta neid aegu, mil idarindel käis võitlus, meist paljud ei tunne võõra võimu all elamist, aga meie vanemad

kaasas kodumaa mulda? Ta armastas kodumaad, ta laulis oma ilusamad laulud isamaale. Meis elab samuti lakkamatu vabadustahe ja me sirutame oma nõrgad käed emakese Eesti poole. Võin uhke olla, et olen eestlane, kellel on suure maa-

K. Piits,
Vabadussõjaaegne ja praegune
Riigivanem.

Kindral Laidoner,
Vägede ülemjuhataja vabadussõjas.

teavad seda ja seepärast tol ajal arvasid nad parema aja olevat korrata vabaduskatset, mida esivanemad enne olid mitu korda teinud. Sõna „vabaduskatse“ on juba kartustäratav ja püüda lahti rabelda suure Venemaa käest — see paistab meile, noortele, nagu võimatuna, ei tahaks nagu uskuda neid lehekülgi Eesti ajaloo, mis puudutavad vabadussõda.

Enne tänavust iseseisvuspäeva läksime jälle vabadussõja muuseumi, et näha veriseid ülikondi ja igasuguseid laskeriistu, mis pärit vabadussõjast, ja jälle kinnitada vabadussõja tõelikkust.

Ei kulda leita meil maalt, kuid siiski pääle raudkivi on meil veel midagi — meil on savimulda ja on kangelas, kes läksid savise maapinna eest võitlema. Ka kruusale, kui ta võetud Eesti pinnalt, tuksub süda armsalt. Miks kandis Koidula enesega

kera pinnal väike nurgake, kuhu ta on hakanud endale kodu looma.

Kinnitame seda jälle täna meie vabariigi 15. aastapäeval, seame uhkusega vabastajad endile eeskujuks eluteel, kirjutame nende nimed kullaga Eesti ajalukku.

Tõstke kõrgele sini-must-valge lipp, lehvigu see Eesti tuule käes, kuid paljastage pääd, sest meis asub teadmine, et vabadus pole tulnud ohvriteta. Mitmed paremad pojad on annud elu Eesti parema tuleviku eest, leinake neid ja trööstige nende omakseid. Aga siiski meie ei või kurvad olla: sini-must-valge kohustab meid.

„Õpilaslehe“ lugejad, selle teadmisega algame 16-dat iseseisvuse aastat, ja kui suureks saame, ajame seda sihti edasi, mis meie esiisad on üles seadnud.

E. Aleve.

Tallinna Pedagoogiumi algk.

Mida võlgneme Isamaale.

Me kaunis Põhjala kodu! Me kaunis kodu, kus meie sündinud, kasvanud ja kus me ka kord surra tahame. Tahame olla maetud sinu mulda, mis sinu ustavate poegade verehinal on vabaks osetud.

Esimene, mille üle meie väike süda rõõmu tundis, oli sinu ilus loodus. Sinu puud ja põõsad, su niidud nurmed ja lilled. Ja veel meri! See sinu suurim iludus, see suur ja võimas, mille pärast vaenlased mõnigi kord sind endale on ihanud; mis aga ise sulle ka abi on toonud hõimuvendade näol, kes üle mere sulle appi tulid.

Sa meie paljukannatanud kodumaa, võta vastu meie noorte südame te tänu ja hõisked, mis kevadiselt tormavast südamest üle keevad. Sa oled meie sünnimaa, oled meid kõiki suureks kasvatanud ja kuigi ei ole meil oodata hiilgavat tulevikku siin väiksel maal, siiski — Isamaa üle kõige!

Sa oled endale kasvatanud noorte väe, kes sinu eest seisavad, sinu kaitseks välja astuvad, kui jällegi tuleb mõnel saagiannel rõõvlinnul meele sind endale suupisteks tahta. Siis näitame ka meie, mida võime, kui tuleb seista Isamaa eest.

Meie kodumaa pind on küllalt saanud kannatada tallamist ja sõdade raskust, on saanud juua oma poegade verd, kes tema priiuse eest surma läksid. Nüüd oleks küll aeg soovida, et see kunagi enam ei korduks, aga... kõik soovid ei lähe täide...! Ja sellepärast, kui vaja, siis kaitseme sind.

Oleme küllalt näinud eeskujusid ajaloost, kes jätsid kõik, mis neile kallid ja võtsid endale lippkirjaks: Isamaa üle kõige!

Tasuja läks Tallinna alla vendadele abiks juba surma aimduses; ta nägi langedes, et Isamaa päike on uuesti läinud looja, aga ta oli teinud mida võis. Sepp Villu unustas vangipõlves lindude laulu ja lillede ilu, nagu ta rahvas unustas vabaduse; ta oli tahtnud hääd oma kodule ja rahvale.

Noored isamaa pojad ja tütre! Võtame endile sihiks saada häädeks ja kohusetruudeks kodanikkudeks. Saagem truudeks isamaa armastajaks, kes oma armastatu eest tulest ja veest läbi lähevad. Olgem eeskujuks neile, kelles see armastuse säde kustuma kipub. Öhu-

tagem seda, kuni see leegiks muutub ja siis kui kõik tuled koos, tõuseb suur leek, mis paistab kaugele.

Need, kes seda näevad, teavad siis, et on asjata nõuda endale seda maad, kus on rahvas kui üksmees väljas oma kodu eest. Meie lippkiri: Isamaa üle kõige!

El. Septrei.

Haapsalu täienduskl.

Oleme eestlased.

Oleme eestlased!

Oleme vennad ja sõbrad.

Oleme isamaale kaitseks

kui kalju.

Olgu me keskel ühine meel,

rahus ja hädas ühine keel.

Ilialgi mehed meelt ei heida,

surm ja ahelad aateid ei kõida.

Kaitseme kodu! Siin sündinud

me,

siin on me rada, me õnnetee;

siin sirgub tugevaks põhjamaa

tamm

ja kasvab eestimehe ramm.

Rudolf Laadoga,

Hageri algk. VI kl.

Laagrilinn Värskas.

Värskas asub Petserimaal Järvesuu vallas Peipsi järve lõunapoolse kitsuse kaldal. Värskas on samasugune kui väike linn. Värskas on kõiksugused asutised ja kauplused, näiteks: postkontor, politseijaoskond, laenuhoiu ühisus, looma- ja tervishoiu arstid, vallamaja ja viimase juures asub ka arestikamber. Kauplustest näiteks: viinapood, apteek, lihapood, pagarid ja teised.

Pääle ametnikkude on rahvus SETUD JA VENELASED.

Setude rahvus on rohkem eesti kui vene. Setud räägivad ka oma keelemurrakut, näiteks: „hää laps“ on neil „kuku lats“ jne. Setudel on omad laulud. Nad just kõige rikkamad ka ei ole. Kuid mõned on kaunis rikkad. Tihti nad peavad oma küla praasnikuid. Setu naised kannavad ka rahvariideid. Nende rahvariided koosnevad järgmisest: valge särgitaoline pluus väljaõmmeldud käistega, must pihikuga undruk, palju hõberahasid kaelas ja kogu rinda kattev suur sõlg ees. Naistel on veel pääs linik ja rätik pääl.

Värskas korraldatakse ka tihti pidusid. Neid korraldab kaitseliit, naiskodukaitse ja hariduselts. Neid korraldatakse Värskas algkoolimajas.

VÄRSKA ALGKOOL

on kuueklassiline. Ja üks suurimaid ehitisi Värskas. Ta on ilus suur kahekordne maja, mille ees on suur mänguplats ja mille ümber me, koolilapsed ja kaitseliit, istutasime palju noori puid. Värskasse on ehitatud sõjaväele vastavad hooned lõunapoolsele küljele suure sportiplatsiga.

Suvel on Värskas elu küllalt. Värskas on looduslikult

VÄGA ILUS KOHT.

Järve kaldad on mägised, mille pääl kasvab mets. Sõjavägi tuleb maikuu lõpul Värskasse. Neid tuleb jala, hobustega ja laevaga. Neil on tihti kõiksugused manöövrid. On kuulda püssi, revolvri, suurtüki pauke ja kuulipilduja raginat. Lastakse sildasid õhku. Vahepääl on kaugel näha ja kuulda, kui kõlab pauk ja maatükid, liiv ja kivid lendavad õhku. Kell 21 algab laagris ühelugemine. Siis võib rahvas minna ka seda vaatama. Säälmängib sõjaväeorkester. Siisagi, vallamaja juure, on kuulda sõjaväeorkestri muusikat.

Vallamaja ees on suur aed, olen sekretäri poeg, ja me oleme tihti oma vennaga säälmäng. Säälsamas me mängimegi sõjaväe meest. Laevad lähevad säälmängu.

„Guljänie“ Värskas. Setunaised rahvariideis.

mööda suure silla juure. Suur sild asub meist paarsada sammu eemal. Aga aia all on väike sild. See sild on ühe poodniku oma. Selle poodniku nimi on Tensing. Sellel poodnikul on ka omal üks väike laev. Selle laeva nimi on „Värskä“. Tensing sõidutab inimesi tihti igale poole. Tensing toob oma laevaga ka Tartust jahu.

Ükskord korraldati Sosna saarel (Sosna saart nimetatakse teisiti Rõõmu saareks) noorkotkaste laager. Olime ka saarel, sest minu isa on noorkotkaste lippur. Tensingi laev viis meid Sosna saarele. Värskas korraldatakse tihti noorkotkaste laagrit, kaitseliidu manöövreid. Ka tagasi tõi meid Tensingi laev.

KUI SÕJAVÄGI SISSE TULEB,

siis on sõjaväe laevadel taga mitu lotja. Need on venelaste lodjad, keda nad üürinud on sõjaväele. Lodjad on täidetud kraamiga ja sõduritega. Lodjad peatuvad Tensingi silla ääres. Huvitav on vaadata, kui lotjadelt laaditakse maha voodid, jalgrattaid ja vankrirtaid. Isegi kitsi ja koeri on lodjal. Ükskord pandi kitsed meie aia alla kinni, meil oli hää neid läbi aia rohuga ja lehtedega sööta. Kui lodjalt maha laaditi, siis me kuskil mujal ei olnud kui aias.

Minevaasta peeti laagris

SPORDI-PIDU.

Sääl hüpati võidu, joosti võidu ja visati nooli võidu, ei puudunud ka klounid. Üks pomm toodi nelja mehega kohale. Üks sõdur-jõumees tõstis pommi täiest jõust. Selle järele tuli üks kloun ja haaras pommi ühe sõrme otsa ja viis selle pommi laagrisse. Üüüd sai rahvas veel aru, et pomm oli puust. Kindral Reekki naeris nii, et pisarad tulid silma.

Värskas laagrisse käivad ka suvel postilennukid. Setudele ja setulastele on lennuk nagu imeasi, aga mulle nad ei olegi

nii huvitavad, sest olen neid linnas varemini näinud. Värskasse käib kaks sõjalaeva — „Ahti“ ja „Tartu“. Üleminevaasta käis Värskas

RIIGIVANEM HRA K. PÄTS.

Laagris korraldati tema auks ilutulestik. Rakette lasti ja kõiksugused ilutuled paistsid igalt poolt ja tervitati riigivanemat. Minevaasta käis jälle teine riigivanem, hra Einbund. Tehti riigivanemale auväravad. Valmistati auvärava plaan. Siis muudeti jälle ümber. Auvärav valmistati postkontori ette. Auväravat tegid ametnikud, nende seas ka minu isa. Lapsigi oli abiks. Mina käisin mitu korda meetripuu järel. Punusin reburaid, lõikusin nõõri isa käsul ja kandsin palukavarsi väravat valmistavaile meestele ette, et nemad saaksid rutemini pärga punuda. Teisel päeval tuli riigivanem. Tuli ka sisse sõjalaev „Tartu“. Viimasega sõitsid mitme riigi saadikud.

Riigivanema ärasaatmine oli suureks sündmuseks. Ärasaatmisel laulsid riigivanema auks setunaised. Kaitseliidu päalik hra Keerberg, vallavanem Kiisak ja minu isa jätsid riigivanemaga jumalaga. Hra Einbund pidas setunaistele pika kõne, milles rääkis, et te elate küll Venemaa piiri juures, aga te kasvatate oma lapsi ikka eesti vaimus. Kui ta ära hakkas minema, siis olid meil kõigil lilled käes. Siis pildusime lilli.

Sügisel, kui sõjavägi ära läheb, siis jääb Värskas vaikseks, ei ole enam endist elu. Ainult on kuulda setunaiste leelotamist. Meist Värskas poistest saavad vististi kõigist vahvad sõjamehed. Sest näeme siin palju manöövreid ja hulga toredais mundreis sõjamehi. Minagi oma vennaga, kui mängime, siis ikka sõjamehi. Ja unistame suureks saades saada ohvitseriks. Nii on Värskas elu suvel.

Värskas algkooli III kl. õpilane *Harri Herne*.

Järg 16.

„Möödunud nädalal üks kadett „külmas“ nii juhise külge, et sattusime pöörisesse. Sain tema käed lahti vaid tulekustutaja abil. Pagan, oleksime hukkunud mõlemad.“ See siin on üsna imelik värk, mõtles John endamisi.

„Kui kaotate oma närvid, jätkas kapten,“ siis haarake istme äärtest kinni. Ja kui jääte haige, siis oksendage väljapoole lennukit. Mitte lennuki sisse.“

„Ja, sir.“

„Kontakt!“

Püstloodis lendutõusmise ja maandumise probleem vaevab juba pikemat aega lennutehnika paremaid päid. Nüüd on sel alal tunduv edusamm tehtud: hispaanlane La Cierva lendas oma uuetüübilise lennuki, autožiiri ehk tuuliklennukiga Londoni lähedal asuvalt Croydoni lennuväljalt Le Bourget lennuväljale Pariisi lähedal. Kuna lennukit pikemaks jennuks kohaseks ei peetud, oli La Cierva saavutis kogu maailmale üllatuseks, kuigi ta teel pidi kolm korda maanduma.

La Cierva tuuliklennuk võib täitsa vertikaalselt maanduda, kuna startimiseks (lendutõusmiseks) peab aga siiski väikese hoo võtma. Autožiiri pääiseärasuseks on suur püstloodis seisev veskiitibade taoline propeller.

Mehaanik pööras propellerit, mootor hakkas töötama ja lennuk liikus mööda lennuvälja kasvava kiirusega. Aegamisi tõusis lennuki saba üles ja nina laskus silmapiiri joonele.

Ootamatult tõmbas instruktor juhise oma poole ja lennuk tegi järsu hüppe ülespoole. Johnile paistis, kui oleks maa ja taevas läinud segamini. Mitme minuti kestel võitles ta hirmuga, mille oli tekitanud esmakordne maa jalge alt kaotamine.

Kuid siis kogus ta ennast.

rata! Juure! Hurraa!“ jne. Vahetevahel paukegi. Saime aru, see oli „isa“.

Tuli meilgi siis „arm pääle“, ja karjusime mis võisime ja plöksutasime püsse. Tekkis tõepoolest hiigla kära.

Ja peagi, nii minuti viie pärast, olid vaenlased ümberpiiramise kartuses mõisast kadunud.

Nii oligi „isa“ vaenlased mõisast välja ajanud ja veel õige omapärasel viisil. *Volg.*

Peagi tundus talle mootori mürin musikana. Põlenud bensini ja kastoorõli gaasid kõditasid ta ninasõõrmeid.

Keegi pole sündinud lendurina. Mõned ei või üldse lennata. Mõned omandavad lennukunsti kiirelt, teised aeglaselt. Kuid keegi ei saa lennata vastava ettevalmistuseta ja väljaõppeta. Peab harjuma.

Lennuväes oli määratud 8 tundi seks normiks, mille kestel kadett pidi õppima lendama. Kui ta ei suutnud 8 tunni jooksul omandada oskusi lennuki juhtimiseks, siis tunnustati ta kõlbmatuks lenduri kutsele.

Kapten Foot, nagu John märkas, polnud sugugi õrn instriktor.

„Tänu taevale,“ ohkas John, kui nad olid maandunud.

„Ei väljenda Teie homme edusamme, siis jätan Teid maa pääle ega võta õhku kaasa,“ teatas kapten Foot.

Johni silmad läikisid vihast. Kuid ta ei lausunud midagi.

Kuid juba kuuendal päeval, kui John oli hästi maandunud,

Vabadussõja päevilt.

Tartu VI N. K. rühma ajak. „Sinine ja must ning valge“.

„Olime tookord Roosna mõisa all“, algab jutustaja, „istusime mõisast meetrit 50 eemalt kaitsekraavis, vaenlane mõisas, kivimüüride varjul. Ei saanud teineteisele midagi teha. Vahel plöksutasime vastastikku nii-

sama, enam küll igavuse peletamiseks, kui millegi muu pärast. Jõud ka enam-vähem võrdsed, meid umbes kuuskümmend meest, vaenlasi niisama palju.

Oli meie roodus üks omapärane vanamees, kes ühes poegadega sõtta oli tulnud. Hüüdsime teda „isaks“. Ta oli natuke iseäralik.

See sündis teise päeva õhtupoolikul. Hakkas juba pimema. Haruldastel vaikne talveilm oli tookord. Siis ronis „isa“ püssiga varutatult kõikide imestuseks kaitsekraavist ja kadus ligidalolevasse lepavõssa, mis mõisa kiviajast meetrit nelikümmend eemal asus. Ootasime põnevusega, mis nüüd sünnib. Esi- algu aga ei kuulnud ega näinud midagi.

Umbes kümne minuti pärast kuuldus võsast karjumist. Ikka: „Esimene rood! Teine rood! Paremale! Vasakule! Ümber pii-

ühilästi sooritanud tõusu ja pööranguid, kapten Foot vaatas Johnile kiitvalt.

„Mitu tundi olete minuga juba kaasas olnud?“

„Kolm, sir.“

„Arvan, võite lennata juba iseseisvalt.“

John tundis külmi ja sooje värinaid.

„Jah, sir,“ ütles ta kindlalt.

„Hüva, ma aitan Teid maast lahti poiss. Teatage homme oma iseseisvast lennust.“

Kadettide hulgas sosistati

Mu ilus kodumaa.

Tartu N. K. VI r. ajakirjast „Sinine ja must ning valge“.

Päike, kuis särad sa mu kodumetsadel. Sinule hõiskan ma, kodu, su nurmedel’.

Tahaksin lennata kõrgele, kotkana mäeharjale, säält siis su ilu vaadata, mu ilus kodumaa.

U. Veber.

Kindral Põder, Vabadussõja kangelane.

24. II 1918. — 24. II 1933.

KUIDAS PÜHITSETAKSE JUUBELI-AASTAPÄEVA.

Vabariigi aastapäeva pühitsetakse pidulikult üle kogu Eesti, kuid tagasihoidlikult, sest suurejoonelised pidustused nõuaksid palju raha.

Pidustused algavad juba 23. II. õhtul. Sel päeval korraldatakse kontserte, teatri-etendusi päevakohase sisuga, rongikäike tõrvikutega jm.

Aastapäeval, 24. veebr. peetakse paraade, millest võtavad osa kaitseväeosad, kaitseleit, seltsid ja teised organisatsioonid, ka keskkoolide vanemad õpilased, kui ilm ei ole liig külm. Suurim paraad on Tallinnas. Selle võtab vastu riigivanem K. Päts. Paraadi tulevad jälgima ka välisriikide saadikud ja teised külalised. Kirikutes peetakse jumalateenistust, koolides — aktusi kõnedega ja ettekanetega. Samasuguseid aktusi peetakse pärast lõunat seltsi- ja koolimajades rahvale.

Kogu riigis korjatakse raha vabadussõja mälestussamba ehitamiseks.

Õhtul jälle kontserdid, teatrietendused ja muud pidustused.

Vabariigi aastapäeva pühitsetakse ka meie naabrite päälinnades — Riias, Helsingis, Kaunas. (Muidugi ei jäta me tähelepanemata ka Soome, Läti ja Leedu vabaduspäeva). Suuremad pidustused on Riias, kuhu sõidab külalisi ka Tallinnast.

Nii tuletatakse väärikalt meele vabaduspäeva, mil sai Eesti iseseisvaks.

Pilk tagasi Eesti iseseisvuse ajale.

TÄHTSAMAD SÜNDMUSED.

24. veebr. 1918. a. kuulutati Eesti iseseisvaks vabariigiks.

25. veebr. 1918. a. tulid Tallinna ja teistesse linnadesse saksa sõjaväed, — algas saksa okupatsioon.

11. nov. 1918 aastal lahkusid Eestist saksa võimud (Saksamaal puhkenud revolutsiooni tõttu), ja Eesti Ajutine Valitsus algas oma tegevust.

Detsembris samal aastal tungisid enamlased Venest Eestisse; algas raske Vabadussõda.

24. apr. 1919. a. avati Tallinnas „Estonia“ kontsertsaalis Asutav Kogu.

9. mail 1919. a. astus ametisse esimene vabariigi valitsus.

11. oktoobril 1919. a. võttis Asutav Kogu vastu Maaseaduse, mille põhjal endised mõisnikkude maad tunnustati riigi omanduseks. Nüüd on end. mõisad peaaegu täielikult jagatud asundustalunditeks ja rahvale on müüdnud või renditud.

3. jaanuaril 1920. a. lõppes sõjategevus vaherahuga. Seda päeva mälestame pühalikult iga aasta (3-minutilise seisakuga).

2. veebr. 1920. a. kirjutati Tartus alla Eesti-Vene rahuleping. Seega olid sõjapäevad lõppenud, algas riigi ülesehitamise töö.

7. mail 1920. a. võttis Asutav Kogu vastu Avalikkude algkoo-

tegevus. Ma soovi visata mõned munad Berliini.“

Milleks igaüks peaks armastama lendamist pommituslennukeil, kui võib vabalt tiirelda mõõtmatus kõrguses kiirel ja paendival hävituslennukil, arvutas endamisi John. Järgmisel hommikul sai ta kirja.

Sõj a d e p a r t e m a n g.

Üldjaoskonna adjutant,
Washington.

„Sir, sellega tehakse Teile teatavaks, et Ühendriikide President on määranud Teid, John Johnsoni, noorem-leitnandiks Signaalreservi korpusesse, lennuväe osakonda, auastmega alates kuuetekümnest novembrist ükstuhat üheksasada ja seitsmeteistkümnendal aastal.“

Leitnant Johnson võttis sullepää ja kirjutas alla järgmisele vandetöötusele, millise peab andma igaüks pärast ohvitseriks ülendamist.

„Mina, John Johnson, keda on määratud noorem-leitnandiks Ühendriikide Signaalreservi korpusesse, lennuväe osakonda, töotan, et tahan kaitsta Ühendriikide põhiseadust kõigi vaenlaste vastu. Selle kohustuse võtan endale vabalt, mingisuguse reservatsioonita. Püüan hästi ja truult täita ohvitseri kohuseid, mis minule päale pannakse. Aidaku mind selles Jumal.“ (Järgne.)

lide seaduse, mille põhjal 6-aastane algkool on emakeelne, maksuta, sunduslik kõigile Eesti vabariigi kodanikele. (6-klassiline sunduslik algkool on maksev 1. jaan. 1930. a. Avalik. algkoolide seadust on natuke muudetud 1931. a.).

15. juunil 1920. a. Asutav kogu võttis vastu Vabariigi Põhiseaduse, mille alusel korraldatakse meie riiklikku elu.

Novembris 1920. a. valiti I Riigikogu.

26. jaan. 1921. a. tunnustasid maailmasõja-liitlased — Inglismaa, Prantsusmaa, Itaalia, Belgia Eesti vabariiki (de jure) õigusliku riigina. (Hiljemini tegid seda ka teised riigid; Soome aga tunnustas Eestit 7. juulil 1920. a.).

22. sept. 1921. a. võeti Eesti Rahvasteliitu.

Mais 1923. a. valiti II Riigikogu.

Juunis 1923. a. peeti VIII üldlaulupidu Tallinnas.

1. detsembril 1924. a. tahtsid enamlased haarata võimu endi kätte, kuid see neil ei õnnestu-

nud. Ka seda päeva mälestame iga aasta.

Mais 1926. a. valiti III Riigikogu.

Juunis 1928. a. peeti IX üldlaulupidu Tallinnas Kadriorus.

Mais 1929. a. valiti IV Riigikogu.

Mais 1932. a. valiti V Riigikogu.

1. novembril 1932. a. astus ametisse praegune (arvult 20-nes) vabariigi valitsus: riigivanem K. Päts, haridus- ja sotsiaalminister H. Kukke, kohtu- ja siseminister A. Anderkopp, majandusminister A. Jürman, teedeminister L. Johanson, välisminister A. Rei, kaitseminister A. Tõnisson, põllutöökasminister A. Tupits.

MILLAL PÜHITSEVAD VABADUSPÄEVA MEIE NAABRID?

Soome vabaduspäev on 17. juulil (1919. a.).

Läti vabaduspäev on 18. novembril (1918. a.).

Leedu vabaduspäev on 16. veebr. (1918. a.).

Suusatähesõit Viljandisse 24.—26. veebruaril.

Kuigi ilmastikuolud ei luba väheste lume tõttu praegu pikemaid suusamatku ette võtta, siiski, lootuses rohkemaile lumesadudele, kavatseb E. Skautide Maleva korraldada õppetööde vaheajal 24.—26. veebr. s. a. laulatuslikuma ja huvitava suusamatka — tähesõidu. Nimelt on sügise Rakveres peetud skautjuhtide aastakoosoleku otsuse põhjal E. S. M. spordijuht skm. Hindus (Narva) väljatöötanud tähesõidu kava, mille järele igal skautmaleval võimalus on oma esindusmeeskonda välja saata. Tähesõidu sihtpunktiks on valitud Viljandi, kuhu jõudmisel peetakse skaudi-sportjuhtide nõupidamine.

Läbisõidetav maa pikkus on 120—150 km, kusjuures sõita tuleb esimesel päeval (24. veebr.) 55—65 km, teisel päeval 45—60 ja kolmandal mitte vähem kui 20 km. Viljandisse jõudmine sünniks üheaegselt 26. veebr. kell 12 päeval. Tagasiõit kodulinnadesse sünnib rongiga.

Maršruudid üksikutele sk. malevatele oleksid järgmised, kusjuures sõidumaade pikkuste ühtlustamiseks lähtekohad on mõnedkümmend km kodulinnast eemale viidud:

1) Tallinna ja Nõmme sk. malevad: Kohila—Rapla—Türi—Viljandi — 120 km.

2) Narva, Rakvere ja Alutaguse sk. malevad: Rakvere—Tamsalu—Türi—Viljandi — 135 km.

3) Haapsalus — Lääne skautmalev: Risti—Märjamaa—Rapla—Türi—Viljandi — 145 km.

4) Pärnu sk. malev: Pärnust Pärnu jõe kallast mööda Türi, säält Viljandi — 125 km.

5) Tartu sk. malev: Tartu—Puka—Paide—Esna—Järva—Kabala—Põltsamaa—Pilstivere—Võhma—Viljandi — 125 km. Öisu rdt. j. — Viljandi — 120 km.

6) Paide sk. malev: Valga sk. malev: Valga—Sangaste—Restu—Puka—Öisu—rdt. j.—Viljandi — 120 km.

8) Võru ja Petseri sk. malevad:

Võru—Sõmerpalu—Restu—Puka — Öisu rdt. j. — Viljandi — 120 km.

9) Viljandi sk. malev loob ise vastava pikkusega ringmaršruudi oma valitud sihis.

Rõõmustav on see, et käesolev tähesõit ei kujune noortele mitte väsitavaks võistluskihutamiseks, sest iga meeskond sõidab oma soovi järele, vaid rahuliseks suusamatkaks. Igale tähesõidust osavõtjale antakse mälestuseks vastav diplom. V. L.

Uusimad suupuhastuse vahendid.

Suupuhastuse vahendid on tervishoidliselt väga tähtsad. Nende ülesanne ei seisa mitte ainult suu ja hammaste puhastamises, vaid ka paljude haiguste ärahoidmises, millele pisilased suu kaudu organismi võivad tungida.

Suupuhastamiseks tarvitatakse hambapastaid, pulbreid, seepi ja suuvett. Kõige enam levinud on viimasel ajal hambapastad, missugused on hää maitsega ning kaotavad halva suulõhna.

Hambapastade valmistamiseks võetakse pääasjalikult puhastatud kriiti, seepi, paar protsenti maitse- ja desinfitseerimise liim-ollust.

Parim ja peenemaitselisem on „O d o r“ h a m b a p a s t a, missugune mitte kloori ei sisalda ja sellepärast hamba glasuurile täitsa kahjuta.

Adeline Tannbaumi keedukursused.

Adeline Tannbaum on Tallinnas ja kõigis eesti linnades korraldanud keedukursusi juba 32 aastat. Tema poolt on välja antud õpperaamat: „Keedu- ja Majapidamise juht“, mille ilmumise neljas trükkis. Samuti „Praktiline perenaine“ on leidnud poolehoidu.

A. T. sulest on ilmunud ka sama laadseid saksakeelseid väljaandeid.

A. Tannbaum korraldab ka Tartus lähemal ajal lühiajalised keedukursused (lähemalt kuulutusest).

A. Tannbaumi senised lühiajal. keedukursused on võitnud elavat poolehoidu.

kõikjal, et Johnson sooritab oma esimese ainulennu kolme tunnilise õppuse järele! Kindlast. olid tal tugevad närvid. Arnold vajab selleks kuus, Armstrong — kaheksa tundi.

Pääl esimese ainulennu tuli treneerida eriliste instruktorite juhatusel. John õppis õhus sooritama spiraale ja pööriseid. Ta sooritas ülelende La Jollani, San Louis, Reyni, Tallbrookini ja tagasi.

Tommi Andrews, Johni instruktor, ütles, et John on parim õpilane, keda ta kunagi kohand.

„Teie olete tõeline õhuakrobaat,“ ütles Andres kord, kui John oli maandunud. „Teile meeldib vigurlend, eks?“

„Muidugi.“

„Kas Teie ei sooviks jääda siia instruktoriks?“

John raputas pääd.

„Ma võin soovitada, kui soovite ise.“

„Täna, kuid mina tahan siirduda üle lombi.“

„Seda sooviksime meie kõik,“ vastas Andrews naeratades, „kuid meie kõikide jaoks ei jatku sääli lennukeid. Siin saate rohkem lennata.“

John raputas jälle pääd.

„Hüva,“ lausus Andrews, „olgu nii, kuidas soovite. Olgu Teil sääli meretaga õnn.“

„Ükski lendamine siin ei või rahuldada,“ lausus keegi sel ööl telgis. „Pommitamine on õige

26. veebr.: V. Hugo' 131. ja A. Roosilehe 45. sünnipäev.

Victor Hugo, prantsuse kirjanik, sünd. 26. veebr. 1802 Besançonis, suri 22. mail 1885 Pariisis. Prantsuse suurim, kuid ühtlasi ka viimne romantik. Kirjutanud luuletisi, draamasid, romaane. Eesti keele on tõlginud draama „Hernani“ ja suurromaan „Jumalaema kirik Pariisis“.

August Roosileht, eesti maalikunstnik, sünd. 26. veebr. 1887. a. Einmanni v. Järvamaal, õppis maalikunsti Stieglitz'i kunstikoolis ja Kunstide Etend. Seltsi kunstikoolis Peterburis, olles vahepeal Münchenis edasi õppimas; olnud joonistam. õpetajaks Tartus, Põltsamaal, Paldiskis, kus elab praegugi. Töötanud peamiselt graafika alal, illustreerinud rea raamatuid, muuseas valmistanud jooniseid „Kalevipoja“ ainetel.

27. veebr.: A. Longfellow' 126., G. E. Luiga 67. ja T. Ussisoo 55. sünnipäev.

HENRY LONGFELLOW, Ameerika kirjanik, sünd. 27. veebr. 1807 Portlandis, surnud 24. märtsil 1882 Cambridge'is. Oli professoriks Harvardi ülikoolis, elas hiljem Euroopas. On kirjutanud ballaade, liürilise luuletisi, draamasid, jutustisi jne.

GEORG EDUARD LUIGA, eesti ajakirjanik, sünd. 27. veebr. 1866 Velgjärve v. Võrumaal; oli kooliõpetaja Maramaal Tartu lähedal ja Siberis; toimetanud „Olevikku“, „Koitut“, „Eesti Kodu“, „Aega“; praegu „Päevalehe“ päätoimetaja (1908. a-st). — Tallinna linnavolinikke,

Eesti Kirjanduse Seltsi asutajaid, Tallinna E. Kirjastuse Ühisuse asutajaid ja juhatajate liikmeid. Kirjutanud ja tõlkinud rea raamatuid (muuseas tõlkinud Ibsen'i „Rahvavaenlase“ ja „Keisri ja kalilealase“).

Theodor Ussisoo, eesti joonistaja, sünd. 27. veebr. 1878 Paldiskis; tehnilise hariduse sai Tallinna raudtee-tehnika koolis, Leipzigi kunsttööstus- ja tehnikakoolis. Töötanud pikemat aega joonistuseõpetajana Tallinna koolides; praegu riigi tööstuskooli juhataja Tallinnas. — Koostanud Venemaa käsitöökoolide õppekava, organiseerinud Venes tööstuskooli; valmistanud hulga mööbli, rahade, markide jne. kavandeid, avaldanud brošüüre ja raamatuid, peamiselt joonestamise alalt.

28. veebr.: M. E. de Montaigne' 400., R. A. Réamur'i 250., Jakob Liiv' 74., A. Kapi 55., A. Piibu 49. ja P. W. Burman'i 45. sünnipäev, C. H. Niggol'i 6. surmapäev.

Michel Eyquem de Montaigne, prantsuse mõtteteadlane, sünd. 28. veebr. 1533 Périgordi lossis, suri süülsamas 13. sept. 1592; reisis Saksas, Itaalias, Shveitsis, andudes hiljem oma lossis filosoofilistele arutlustele, kusjuures esile kerisid omapärased skeptitsismi ja moraaliküsimused, mis ka omandaski maailmakuulsuse.

René Antoine Ferhault de Réamur, prantsuse füüsik ja zooloog, sünd. 28. veebr. 1683 ja suri 17. okt. 1757. — Pikemalt „Õpilastelehes“ nr. 2, 1932.

Jakob Liiv, eesti kirjanik, sünd. 28. veebr. 1859. a. Alatskivi v. Tartumaal; olnud kooliõpetajaks Kavastu-Varnjas, Triigi-Avispeal, Pandiveres ja Rakveres; pikemat aega raamatukaupmeheks Väike-Maarjas; agar seltskonnategelane; lühemat aega Rakveres linnapeaks; elab praegu Rakveres. Kirjutanud liürilisi laule ja ballaade, jutustisi ja näidendeid. Tähtsamad ta ballaadidest „Kõrvelövi“ ja „Vaimude org“, näi-

Anton Jürgenstein

21. II 33. kustus meie vanema sõnasangari elu, kes oma Loojast antud relvi — sõna-mööka ja sõna-kannelt — poolsada aastat eesti rahva kasuks on mõjuvalt tarvitanud (elulugu v. „Õpilasteleht“ nr. 6).

Pärast pikka elutööd on saanud nüüd pikk puhkus. Järgnegu talle hauda järeleõlvede tänu. Eesti ei unusta oma suurt poega ja võitlejat.

dendeist „Kolmat aega vallavanem“ ja „Ordumeister“.

Artur Kapp, eesti helikunstnik, sünd. 28. veebr. 1878 Suure-Jaani köstrimajas; lõpetas Peterburi konservatooriumi; olnud Astrahanis keiserliku muusikakooli direktoriks, „Estoonia“ ooperi muusikajuhiks, praegu Tallinna konservatooriumi professoriks. — Andnud hulga orelikontserte, komponeerinud hulga seega- laste-, nais- ja soololaule ning helitööd orkestrile, orelile, klaverile, keel- ja puhkpillidele.

Ants Piip, eesti õigusteadlane ja poliitik, sünd. 28. veebr. 1884 Tuhalaanes Viljandimaal, lõpetas Peterburi ülik. õigusteaduskonna, täiendas teadmisi Berliinis; valmistab end ette professorile Peterburi ülik. juures; praegu Tartu ülikooli rahvusvahelise õiguse professor. Olnud Maanõukogu, Asutava Kogu ja I Riigikogu liikmeks, välisdelegatsioonide liikmeks ja välissaadikuks (Londonis, Ameerikas ja mujal). Riigivanemaks (1920—21), sõja- ja välisministriks. Avaldanud mõningad teaduslikud tööd õigusteaduse alalt.

Paul Wilhelm Burman, eesti maalikunstnik, sünd. 28. veebr. 1888 Kamenets-Podolskis Venemaal, õppis maalikunsti Tallinnas H. Laipmann'i ateljees, Peterburis, Moskvas,

Riias, Pariisis. Maalitud hulga impressionistlikke maastikke, natüürmorte, portreesid; pääle selle teinud jooniseid, oforte, puulõikeid; avaldanud pildiraamatuid lastele. Elab Tallinnas.

Carl Heinrich Niggol, eesti kasvatusteadlane ja koolikirjanik, sünd. 26. okt. 1851 ja surnud 28. veebr. 1927. — Vaata „Õpilasteleht“ nr. 3, 1932.

29. veebr.: J. Soots'i 53., K. R. Pusta 50. ja E. Villmeri 44. sünnipäev.

Ja an Soots, eesti riigikaitsetegelane ja poliitik, sünd. 29. veebr. 1880 Helme v. Valgamaal; sõjaväelise hariduse sai Vilno junkrukoolis, Nikolaj sõjaväe akadeemias Peterburis ja Kiievi lendurite-koolis. Teenis vene sõjaväehvitserina; osa võtnud Eesti Vabadussõjast, olles operatiiv-, hiljem ülemjuhataja-staabi ülemaks; tõusnud vene väes polkovniku, eesti sõjaväe kindralmajori astmeni; rohkete sõjaväeliste aumärkide omanik; praegu erus, elab Tallinnas. Kõigi Riigikogude liige, mitmet puhku olnud sõjaministriks. Avaldanud brošüüre Vabadussõjast.

Karl Robert Pusta, eesti diplomaat, sünd. 29. veebr. 1883 Narvas; lõpetanud Tallinna linnakooli, täiendanud end Pariisis M. Kovalevski vabaülikoolis ja Berni ülikoolis. Eesti riigi loomisest päle töötanud Eesti välisdelegatsioonides, olles muuseas ka saadikuks, pikemat aega Pariisis; oli välisministriks.

Erna Villmer, eesti näitlejanna, sünd. 29. veebr. 1889 Tallinnas; lõpetas kõrgema tütarl-kooli Tallinnas; lavakunsti õppinud Peterburis (Saslavski dram. kursustel) ja Moskvas (Kunstiteatri teatrikoolis); täiendanud end hiljem mitmet puhku Berliinis, Pariisis, Soomes, Lätis, Poolas. „Estoonia“ teatri näitleja 1910. a-st (lemmikosaad — armastajasad).

1. märts: Jüri Vilms'i 44. sünnipäev.

Jüri Vilms, eesti õigusteadlane ja poliitik, sünd. 1. märtsil 1889 Kaba v. Viljandimaal; lõpetas Tartu ülik. õigusteaduskonna 1911. a.; pärast seda praktiseeris advokaadina Tallinnas. Oli üliõpilasena ja advokaadina aktiivne seltskonna- ja poliitikategelane, asutas tööerakonna, oli Ajutise Maanõukogu liikmeks, valiti Asutava Kogu liikmeks, üks Päästekomitee liikmeid (K. Päts'i ja K. Konik'uga); püüdis saksa okupatsiooni ajal pääseda välismaale, kuid tabati teel ja hukati sakslaste poolt Soomes 13. apr. 1918; maetud Põltskivi surnuaiale. — Jõulisemaid kujusid Eesti riigi loomisel.

2. märts: J. Arany' 116., F. Tuglas'e 47. ja H. Moora' 33. sünnipäev.

János Arany, ungari kirjanik, sünd. 2. märtsil 1817 ja suri 23. okt. 1882. — Pikemalt „Õpilastelehes“ nr. 3, 1932.

Friedebert Tuglas (end. n. Mihkelson), eesti kirjanik, sünd. 2. märtsil 1886 Ahja mõisas Tartumaal, õppis Maaritsa venekoolis, Uderna min.-koolis, Tartu linnakoolis ja H. Treffner'i gümn. Tartus. Sattus kooliõpilasena poliitilisse keerisesse (1905. a.), oli vangis Tallinna Toom-

Moored!

Need on teie raamatud!

Aisberg, E.: Nüüd ma tean! Mida algaja raadiost peab teadma.	1.25
Andresen, V.: Kuidas valmistada lendav lennuk-mudel?	—50
Esperanto võti.	—10
Ekraveliidu üld- ja kergejõustiku määrused.	—75
Grünberg, A. mag.: Ujumise ja uppaja päästmise õpetus.	1.95
Hintzer Karl: Võimlemine piltides.	1.20
Käsi- ja jalgpalli mängude määrused.	1.25
Lilla Leie: Kaunimaid laule noortele.	—25
„ ilukõites.	—75
Luht, A.: Eesti kehakultuuri aastaraamat. VI	1.—
Michelson, H.: Skaudi käsiraamat.	—30
Niiler, H.: Korv- ja võrkpalli õpetus.	1.50
Noorkotka käsiraamat I.	1.50
„ III. Laager.	1.25
„ V.	1.—
Nurmik, M.: Päikeselapsed.	1.—
Oengo-Johanson: Viljaaed.	—25
Parikas: Ühe tunniga fotograaf.	—25
„ Foto amatöör.	—50
„ Fotograafia õpperaamat.	3.50
Pavelson, E.: Skaudi teise järgu eksam.	—50
Rootsi ujumise kursus.	—40
Päart, H.: Rahvalik sport.	1.—
Rummo Jaan: Kõneoskus.	2.40
Treu Ed.: Seltskondlike mängud.	—35
Tannbaum, A.: Väike kombejuht.	—30
Tasa, Ed.: Kooliteel.	—80
Valma, H.: Suur sõit.	1.50

Raamatute hinna rahas või postmarkides ettesaatmisel raamatute kättesaamine kuludeta.

„Postimehe“ raamatukauplus

Tartu, Suurturg 16.

Õpilased!

Kui Teie näete, et „Õpilasteleht“ kusagil müügil ei ole, kus teisi ajalehti müüakse, siis nõudke, et ka sinna tellitakse „Õpilasteleht“

üksiknumbrid

Teie igapäevase kohus on järele valvata, et ka Teie häälekandja oleks alati kõikjal saadaval.

„Õpilasteleht“ tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused.

peal, põgenes välismaale, kus viibis 1906—1917, käies ajuti salaja ka kodumaal. Pagulase-aastail elas Soomes, Pariisis, Itaalias, Saksas, Belgias, Hispaanias, Schweitsis. Tuli Eestisse 1917. a. ja elab sest ajast peamiselt Tartus. On teinud hiljem mitu välismaa reisi, küündides kuni Põhja-Aafrikani. Fr. Tuglas'elt on ilmunud luuletisi (noorpõlves), novelle, romaane, reisikirjeldisi, arvustisi, uurimusi; ka on ta toimetanud ajakirju „Ilo“ ja „Looming“; aval-

danud hulga kirjutisi paljudes ajakirjades ja ajalehis. Tähtis seltskonnategelane. Ta novellid on ilmunud „Liivakellas I ja II“, kogudes „Kahkesi“, „Õhtu taevast“, „Saatus“, „Raskuse vaim“, „Hingede rändamine“; hulka novelle ka eri raamatute-na. Ta romaan kannab pealkirja „Felix Ormusson“. Reisikirjeldised: „Teekond Hispaania“ ja „Teekond Põhja-Aafrika“. Ta arvustuslikest töist on suurim „Juhan Liiv. Elu ja looming“; pääle selle lühemaid ar-

vustuslike teoseid A. H. Tammsaare'st, M. Metsanurgast, Ed. Wilde'st, K. Rumor'ist, Ibsen'ist, Shakespea-re'ist jne. Arvustuste-kogudena esi-nevad veel: „Kriitika“ I, II, IV. Uu-rimustöödena on ta avaldanud: „Ado Grenzstein'i lahkumine“, „Eesti Kir-jameeste Selts“ jt. Teinud hulga tõlkeid, peamiselt soome keelest. — Noor-Eesti kirjanikkude rühma aktiivne tegelane, eesti uusromantismi tähtsaim esindaja novelli- ja romaa-nikirjanduses; eesti suurim stilist.

Harri Moora, eesti muinas-teadlane, sünd. 2. märtsil 1900 Kure-maa v. Tartumaal, lõpetas Tartu reaalkooli ja ülikooli filosoofiatea-duskonna mag. fil. astmega; edasi õppinud Helsingi ülikoolis; Tartu ülikoolis muinasteaduse prof. kohus-tetäitjaks 1929. a-st. — Avaldanud rea uurimusi eesti muinasteaduse üle, millest tähtsamad: „Eestlaste kultuur muistest iseseisvuse ajal“, „Saare- ja Muhumaa muinasjäänused“, „Eesti kinnismuistised“.

Õpilased ja vanemad!

Narva kalevi manufaktuuri

saadused on igalpool esikohal ja seepärast kandku igaüks ainult

KODUMAA RIIET

mis on tugev, nägus ja kaunis.

Meie valmistame:

daamidele moodsaid kleidi-, kostüümi- ja mantliriideid; :: :: ::
härradele moodsamuustrilisi ülikonna- ja palituriideid; :: :: ::
õpilastele kalevit ja kleidiriideid kõigis vajalikes värves; :: :: ::
erilisi spordiriideid — tennispükste- ja suusaülikonnade tarbeks;
vormiriideid kaitsevæele, lennುವæele, kaitseliidule jne. Vihmamantli
ja eririideid jne. jne.

Tarvitage ainult kodumaa saadusi!

Ilusa naise saladus

seisab peamiselt selles, milliseid vahendeid tema oma iluraviks tarvitab. Orn, pehme, värske ja ilus näonahk ei ole mite alati looduse kingitus, vaid enamasti korraliku, asjatundliku hoolitsemise tulemus. Palmi ja oliivõlidel oli juba vanasti iluravi vahendite seas aukoht ja neid tarvitati kui mõjuvamaid. Moodne teadus, meie vabrikute meistrite suured kogemused aitasid valmistada nendest õlidest ja paljudest teistest ainetest meie eritsepti järele **Palmõli seebi**, mis on saanud kõigi lemmikseebiks. Tema pehme, tihe, kreemisarnane vaht puhastab eeskujulikult naha augukesed ja hoolitseb naha korraliku arenemise eest. Ta soodustab vere korralikku juurevoolu nahakihtis, mis annab nahale värske, ilusa jume ja sametpehmuse. „**Veronika Palmõli seep**“ sisaldab aineid, milliseid hädapärast vajab nahk korralikuks arenemiseks. Ta sisaldab ka aineid, millised kaitsevad nahka meie kareda ilmastiku halbade mõjude eest. Sellepärast tarvitavad kõik „**Veronika Palmõli seepi**“!

Ostke „**Veronika Palmõli seepi**“ ja veenduge ise selle headuses!

Firma „RIIETUS“

Ülikooli t. 11, **Omanik A. NUUSA.** Ülikooli t. 11, telef. 11-87

Valmistab moodsaid rõivastustoid oma ja tellija riidest.

Grammofonide suuräri

Tartu, Ülikooli tän. 30. (Raekoja taga.)

Grammofonide müük ühes 10—20 heliplaadiga veel endise hinnaga. Pikaajalise järelmaksuga (kuni 18 kuud.) Ka ilma sissemaksuta. Osad ja nõelad. Grammofonide parandused ja ümberehitused. Odavad plaadid à Kr. 1.—, 1.50, 2.— ja 2.50.

Kõik kooliõpilased

Söövad RICHARD GLASSMANN'i šokolaadi, sest mõõdukal määral häid maiustusi kindlustab häa meeleolu ja soodustab edasijõudmist klassist klassi.

Tartus, Suurturg nr. 1. **RICHARD GLASSMANN.**

Maistuste parim ostukoht on šokolaadi ja kompveki ladu **IDA MÄLSON**, Rütli tän. 1, Tartus. Müügil värske šokolaad, šokolaadi kompvekid, biskviite, suhkru kompvekke alates 70 snt. kg., šokolaadi kompvekke alates 130 snt. kg., šokolaadi alates 113 snt. kg ja paremad sordid suuremaist tööstusist; šokolaadi müük alandatud hinnaga.

Nõudke kõikjalt „**Ceresi**“

„**Tervisleiba**“

—

KOOLITARBEASJU

soovitab rikkalikus väljavalikus

Firma Karl Unger

Ülikooli 26. Telefon 5-57.

Kohvik-söögisaal

„**ROOM**“

RÜÜTLI TÄN. Nr. 1.

Saadaval alati maitssvad lõuna- ja õhtusöögid. Eeskujulik puhtus. Korralik teenimine. Ajakohased hinnad. Küllastage, siis veendute ja jääte alalisiks küllastajaks.

Söögisaal „**ROOMA**“ juhataja.

Karl Haupt'i

Tähelepanu õpilastele!

Sadulsepa tööstus ja kauplus

Tartus, Künini tän. nr. 1.

Ladus alati saadaval suures väljavalikus: kõikisugu peennahk reisirarbed. Moodsad naisterahva käekotid, metallraha kotid, igasugu rihmad, portfelliid, traksid jne.

Summadanid, rahataskud, koolirantsad, portmoneed. Sealsamas tehakse kõikisugu paranduse töid küreilt ja korralikult. Müük suurel ja väikesel arvul.

KARUSNAHA- JA MÜTSITÖÖSTUS

Aleksandri t. 15, **G. Kangro.** Aleksandri t. 15, Tartus.

Valmistan suve- ja talimütse, kasuka- ja kraenahku. Igasuguseid vormimütse asutustele ja koolidele. Töö kiire ja korralik.

Kõik õpilased

ostavad ja paluvad oma vanemaid osta **PÜHADE MAIUSTUSI** nagu: kooke, torte, saia jne.

Dagaritööstus **Potsep'alt**

ULIKOOLI TANAV. RAEKOJA TAGA.

Tugev ja vastutav toimetaja: **M. Nurmik.** Valjaandja: K. k/ü. „**Tõukool**“. Talitusjuht: **Verner Kask.** E. K. U. „Postimehe“ trükk. Tartu, 1933.

